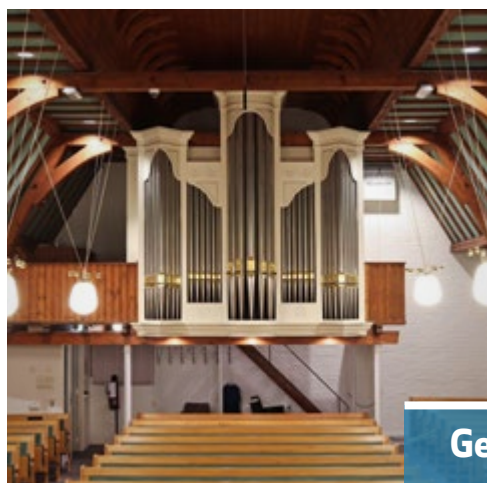

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Westkapelle

10/06/2021
jaargang 99

nr **37**

Op 3 oktober 1944 wordt Westkapelle door de geallieerden gebombardeerd. Van de 2.369 inwoners komen er 157 om het leven, onder wie 6 leden van de Gereformeerde Gemeente. Het kerkgebouw wordt eveneens verwoest. Ouderling A. Sanderse, die er naast woont, blijft echter ongedeerd. Drie weken eerder heeft de Heere hem bepaald bij Psalm 91 vers 1, naar de berijming van Datheen: Die in Godes bewaring sterk, hem

begeeft onbezweken, die woont in een vast bollewerk. Dat maakt de Heere waar! Als ds. A. Visser van Aagtekerke-Oostkapelle na het bombardement poolshoogte komt nemen en bij het verwoeste kerkgebouw staat, hoort hij Sanderse met zijn kinderen zingen: Gij zijt toch mijn Koning van ouden tijd, Die mij wilt en openlijk kunt bewaren. Als mij zware nood hier is wedervaren, Gij hebt mij duizendmaal daarvan bevrijd.

Een grote vervolging

Na de dood van Stéfanus wordt de aanval geopend op de gemeente van Christus. De Heere Jezus had gezegd: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben'. Dat woord gaat voor de gemeente van Jeruzalem in vervulling.

En er werd te dien dage een grote vervolging tegen de gemeente die te Jeruzalem was; en zij werden allen verstrooid door de landen van Judéa en Samaria, behalve de apostelen.

Handelingen 8:1b

ds. J.S. van der Net,
Houten

De wereld werpt haar masker af en de wolf, Saulus van Tarsen, komt aan om de schapen te doden. De schapen van Christus vluchten nu de poorten van Jeruzalem uit. Wat een donkerheid in Gods weg. Is dit nu Gods weg? Dit is toch zeker de weg van de duivel, daar zit de satan toch achter! Inderdaad, hier zit de satan achter, en toch is dit de weg van God. Want God werkt de zonde niet, maar beheerst ze wel.

Twee waaromvragen

De vluchtelingen gaan niet alléén de poorten van Jeruzalem uit. En ze zijn ook niet de eersten die op die manier de stadspoort uitgaan. Daar is een Ander voorgegaan, de Heere Jezus. Hij heeft buiten Jeruzalem aan het kruis in het donkerste 'waarom' verkeerd. Dan ligt de waaromvraag van de vluchtelingen uit Jeruzalem in het verlengde van de waaromvraag van de Heere Jezus. Dat is de donkerheid in Gods weg. En dat is ook het leven van degenen die in Christus zijn, want als we wedergeboren worden, krijgen wij een

erfenis, namelijk die van de verdrukking. Verdrukking is onlosmakelijk verbonden aan het kinschap van God.

Raadsels in Gods weg

Dit geeft veel vragen over de raadsels in Gods weg. Hebben wij zulke vragen wel eens meegenomen naar de kerk? Is het antwoord dan misschien hierin te vinden: 'Heere, ik heb U zo hartelijk lief gekregen, zonder U is het leven mij de dood geworden?'

De prediking van het Evangelie kon niet beperkt worden tot het kleine kringetje in Jeruzalem. Die schapen, die zo aangenaam bij elkaar willen zitten, moeten er op uit, 'tot aan het uiterste der aarde'.

Wat is nu de weg van God in deze donkerheid? De Heere Jezus had bij Zijn afscheid tegen de discipelen gezegd: 'En gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judéa en Samaria, en tot aan het uiterste der aarde' (Hand. 1:8b).

Die getuigen waren dus in Jeruzalem geweest, maar het getuigenis moest nog verder uitgedragen worden. De prediking van het Evangelie kon niet beperkt worden tot het kleine kringetje in Jeruzalem. Die schapen, die zo aangenaam bij elkaar willen zitten, moeten er op uit, 'tot aan het uiterste der aarde'.

Nu wordt er een tipje van de sluier opgetild. Want deze mensen wordt wel veel ontnomen, maar ze nemen oneindig veel meer mee. Wat nemen ze mee? Niet iets dat ze in hun tas hebben kunnen stoppen, maar iets wat God gelegd heeft in hun

In dit nummer

- 4** Een ongedachte mijlpaal
- 8** Commentaar: Als kerklid bedanken
- 20** Zonen Gods en dochteren der mensen

- 2** Een grote vervolging
- 3** De zaligsprekingen [23]
- 5** Goed begrepen
- 6** Gemeenten in de grote stad [8]
- 7** De eredienst [8]
- 9** Bijbelstudie 1 Petrus [23]
- 10** 'Neem mijn leer ter ore' - CGO neemt afscheid van Mauritz en Van der Wilt
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 12** Berichten
- 13** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

De zaligsprekingen [23]

Het wezen van de geestelijke honger

'Zalig zijn die honger en dorsten naar de gerechtigheid.'

Mattheüs 5:6

Thomas Watson

hart, namelijk de kennis van de enige Naam tot zaligheid, de Heere Jezus Christus. Dat is Gods werk dat altijd in stand blijft, dwars door alle vervolgingen heen.

De weg geopend

De duivel denkt van deze mensen martelaars te maken, maar ze worden getuigen van de Koning. Het bloed van Stéfanus bevrucht de akker van deze wereld. Stéfanus en honderden anderen zijn gedood, maar duizenden zijn daardoor in aanraking gebracht met de genade van God, geopenbaard in Christus Jezus. Zie, hier wordt een weg geopend in Gods donkerheid. Vervolgens kijken we naar Golgotha. Want ook Christus moet naar lichaam en ziel de duisternis in, opdat Hij door de duisternis heen zondaren zou verlossen van de eeuwige duisternis. Want ons leven is van nature alleen maar duisternis en donkerheid. Bent u daar al aan ontdekt?

U wordt nog gepreikt dat er Licht is. En als de prediking van die enige Naam niet tot zaligheid brengt, dan ligt dat alleen maar aan ons. Maar als de Heere tot zaligheid bekeert, dan gaan we voor deze Koning in het stof vallen met het gebed: 'O God, wees mij zondaar genadig.'

Kruis en kroon

Zoek het dan bij Hem, aan Zijn voeten, want daar worden nieuwe harten uitgedeeld. Misschien zegt u wel: 'Maar dit is wel een Koning Die Zijn kinderen kruisen laat dragen. Denkt u dat dát een leven is dat mij aanlokt?'

Wel, luister nog eens. Dan spreek ik een kind van God met zo'n kruis in zijn leven, en dan vraag ik: 'Wat vindt u nu van dat kruis?' Dan zullen ze allemaal antwoorden: 'Heere, dank U voor dit kruis, want het bleek later een kroon te zijn.'

Voor Gods kind is het kruis de kroon om smaadheid te mogen dragen om de Naam van Christus.

Het vijfde. Als mensen meer vreugde hebben in het verfraaien van de tafel dan in het voedsel, is dat er een blijk van dat ze geen geestelijke honger hebben. Dat zijn de mensen die het in de prediking meer om de sierlijkheid en de theorie te doen is dan om iets degelijks. Het getuigt van een kieskeurig gehemelte of van een overvoede maag als men salades en liflafjes eet en gezond voedsel laat staan. Indien iemand niet instemt met gezonde woorden, die is opgeblazen en weet niets (zie 1 Tim. 6:3, 4). De eenvoudigste waarheid heeft haar schoonheid. Wie er alleen maar naar verlangt zich in zijn fantasie te verlustigen, heeft geen geestelijke honger.

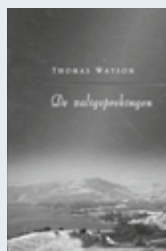
Het zesde. Wie aan andere dingen de voorkeur geeft boven de gerechtigheid, aan welzijn en ontspanning, geeft er blijk van dat hij helemaal niet naar de gerechtigheid hongert. Als een jongen op straat speelt terwijl hij aan tafel moet zitten, is dat er een blijk van dat hij geen zin heeft in zijn eten. Als hij honger had, zou hij zijn spel niet verkiezen boven zijn eten. Zo is het ook als mensen ijdele dingen verkiezen die geen nut doen bóven het bloed van Christus en de genade van de Geest. Het is er een blijk van dat ze geen smaak hebben van de hemelse dingen en er geen trek in hebben.

Het zevende. Als mensen meer belangstelling hebben voor discussies over de godsdienst dan voor de praktijk ervan, is dat er een blijk van dat ze geen geestelijke honger hebben. Iemand dacht dat hij in een droom een groot feestmaal zag en dat sommigen op harde stenen zaten te bijten. Als mensen zich alleen maar voeden met moeilijke kwesties en strijdpunten (1 Tim. 6:3,4), is dat als bij sommigen van de scholastici, die hun 'utrums*' en onderscheidingen hebben. Dat zijn vragen als: Mag iemand van doen hebben met een ander die het werk der genade niet in zijn hart heeft? Moet iemand zich afscheiden van een kerk in geval van wanbeheer? Hoe moeten we over de kinderdoop denken? Enzovoort.

Als deze subtiele dingen en aanmerkingen in de godsdienst zich meester maken in het hoofd van mensen, en zij het geloof en de heiligheid verwaarlozen, pakken ze de botjes en voeden ze zich niet met het vlees. Sceptici in de godsdienst hebben hete hoofden, maar koude harten. Als de mensen hongerden en dorsten naar de gerechtigheid, zouden ze zich vragen stellen als: Wat moeten we doen om zalig te worden? Hoe zullen we onze roeping en verkiezing vastmaken? Hoe zullen we onze verdorvenheden doden? Maar als ze hun tijd verknoeien met oppervlakkige twistgesprekken, dan roep ik de hemel tot getuige dat ze vreemd zijn aan deze tekst. Zij honger en dorsten niet naar de gerechtigheid.

*) Een utrum dient tot inleiding van een directe of indirecte, tweeledige vraag: 'Welke van de twee is het?'

(wordt vervolgd)

Uit: "De zaligsprekingen", Thomas Watson (uitg. Den Hertog).

Een ongedachte mijlpaal

‘Tot hiertoe heeft de Heere geholpen’.

Ds. J. Mijnders wil bij zijn honderdste verjaardag vooral een gedenksteen oprichten. ‘Lichamelijk gaat het achteruit, maar over de Heere heb ik geen klachten. Ik heb gezegd: Wat daalt U toch laag af in het leven van deze doorbrenger’.

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

Ik weet dat ik geen vreemde toekomst tegemoet ga, maar het moet levendig worden om er het profijt van te hebben.

Als de Barendrechtse emeritus met zijn rollator bij zijn stoel is aangekomen, moet hij eerst even bijkomen. ‘Ik ben kortademig, en draaiërig in m’n hoofd’. Toch stemde hij direct toe in een gesprek. ‘Voor De Saambinder maak ik een uitzondering. De lezers mogen weten dat er een God in de hemel is Die goed voor me zorgt. Over de trouw van die Koning spreek ik graag’. Op vrijdag 11 juni hoopt ds. Mijnders honderd te worden. Het is dan voor het eerst dat een predikant in onze gemeenten deze leeftijd bereikt. Bijna anderhalf jaar geleden werd niet gedacht dat hij deze mijlpaal zou beleven.

Zijn huisarts had al een terminaalverklaring afgegeven.

Het ging toen al een paar maanden niet zo goed. Een bevriend echtpaar voor wie de predikant op 22 oktober 2019 de deur open wilde doen, zag door het raam dat hij op de grond lag: hij was gevallen en had zijn bekken gebroken. Een week verbleef ds. Mijnders in het ziekenhuis, zeven weken in verpleeghuis Salem. Op 19 december kwam hij thuis.

Maar in januari 2020 werd hij weer ziek en was hij zo zwak dat hij van elke bezoeker afscheid nam. Maar na een aantal weken trad er toch verbetering op en kwam hij het bed weer uit. ‘Kort daarna werd ik bepaald bij Openbaring 6 vers 9, over de zielen onder het altaar. Toen leefde het uitzien naar de volledige vereniging van ziel en lichaam, straks in de hemel, bij de drie-enige God’.

Weer in het ziekenhuis

Ds. Mijnders is 68 jaar ambtsdrager; vorig jaar was hij 50 jaar predikant. Lichamelijk gaat het op en neer, zegt de schoondochter die naast hem woont.

Nu nadert de predikant zijn honderdste verjaardag. ‘Als ik het beleven mag. Mijn vriend ds. P. Blok is kort na zijn 99e verjaardag weggenomen’. Op 9 april overleed de Britse prins Philip, die één dag ouder was dan ds. Mijnders.

De bejaarde predikant moest in die tijd, begin april, twee dagen in het Rotterdam-

Wie zijn er veilig?

Begrippen uit het geloofsleven uitgelegd

Een paar weken geleden was het in Israël en omgeving erg gevaarlijk. Vanuit Gaza werden veel raketten afgeschoten. Als de inwoners van Israël raketmeldingen krijgen, vluchten ze naar de schuilkelders. In die ruimten zijn ze betrekkelijk veilig.

In het algemeen is het zo dat mensen een veilige plaats opzoeken wanneer ze in gevaar verkeren of wanneer er gevaar dreigt. In het verkeer is het verstandig je aan de regels te houden. Als je dat niet doet, ontstaan er chaotische toestanden. Je maakt gebruik van een zebrapad, als dat in de buurt is. En je rijdt niet door een rood stoplicht. Als je dat waagt, ben je een gevaar voor jezelf, maar ook voor anderen. Wanneer je op reis gaat en je hebt de bestemming bereikt, komt er al snel een telefoontje van een bezorgde moeder: 'Ben je veilig aangekomen?'

Veilig in de ark

Zo zijn er heel veel situaties die te maken hebben met veiligheid. Als we in onze woning zijn, voelen we ons meestal beschermd. Hoewel ook daar van alles kan gebeuren. We zeggen nogal eens: 'Een mens is overal in gevaar'. En dat is ook zo. Dat brengt ons bij de vraag, wie er écht veilig zijn. En dan niet alleen voor de tijd, maar ook voor de eeuwigheid. In de Bijbel lezen we over de zondvloed. Toen de ark gereed was, zei de Heere tegen Noach dat hij met de zijnen in de ark moest gaan. Ook de daartoe bestemde dieren kwamen naar de ark. Twee aan twee. Mannelijk en vrouwelijk. Ten slotte lezen we dan: 'En de HEERE sloot achter hem toe' (Gen. 7:16b). Daarna kwamen de wateren. Alles verzonk en verdronk. Maar zij die in de ark waren, werden beveiligd.

Een noodzakelijke schuilplaats

Wij gaan dus zeker zoeken naar een veilige plaats wanneer we inzien dat ons leven op het spel staat. Dan hebben we een schuilplaats nodig. In Psalm 91 gaat het over 'de schuilplaats des Allerhoogsten'. Met die schuilplaats wordt Christus bedoeld. God de Vader heeft al van eeuwigheid Zijn Zoon aangewezen om dé Schuilplaats te zijn voor Zijn kinderen. Op andere plaatsen in Gods Woord komen we soortgelijke beelden tegen, bijvoorbeeld een Toevlucht of een Burcht, of een Rotssteen om daarin te wonen, of de Ark. Wat een wonder dat God Zijn Zoon gezonden heeft en dat de Zoon gewillig is een 'schuilplaats tegen de vloed' te zijn (Jes. 32:2). Christus Zelf heeft de schuilplaats van de hemel verlaten om onbeschermd Zich aan een kruis te laten hangen. Volkomen verlaten! Om in zichzelf verloren zondaren te redden van de ondergang. Van nature leven wij buiten die Schuilplaats. Dat is levensgevaarlijk. Dat we die toch leren zoeken vanuit een levend gemis. In deze Schuilplaats wil de Heere nog brengen door Zijn Woord en Geest. Tot eer van Zijn Naam en tot zaligheid van de ziel. Dan ben je pas écht veilig!

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

In de rubriek Goed Begrepen leggen ds. J. Schipper en ds. W. Visscher wekelijks een geloofsbegrip uit. De rubriek is bedoeld voor jongvolwassenen, in de leeftijd van ongeveer 20 tot 40 jaar. Kinderen mogen ook meelesen. Ouders en grootouders ook.

se Ikazia Ziekenhuis worden opgenomen vanwege een blaasontsteking, terwijl hij op dat moment ook corona had. Maar hij knapte weer op.

Vanwege het virus kreeg hij het afgelopen jaar minder bezoek. Maar telefonisch heeft hij nog veel contacten. 'Ik volg alles nog zo'n beetje wat er in de kerken gebeurt'. Thuis luistert hij mee met de diensten van Barendrecht, de gemeente waarvan hij het oudste lid is. 'Je moet oppassen dat je niet als dominee zit te luisteren: Zeg hier nog eens wat meer van, en daar nog eens wat van... In het verleden luisterde ik ook weleens naar ds. K. Visser, die hier toen in de Christelijke Gereformeerde Kerk stond. Ook een vriend'.

Met alle bekenden spreekt ds. Mijnders graag over Wie de Heere voor hem was, in het bijzonder sinds zijn bekering in 1942. 'Als het gaat om de verhouding tussen de Koning en mijn ziel is het nog zo helder. Als het oude dan weer eens nieuw wordt, krijgt Gods Woord dubbele waarde. Voor mezelf loopt het steeds lager af. Tijdens de oorlog ging het er diep door. 'Maar als je de lijdensweg van de Koning ziet, wat heb ik dan meegemaakt? Als je daarover denkt...'

De laatste preek

Ruim vijftig jaar droeg ds. Mijnders het Woord uit. 'De Heere heeft me nooit laten staan'.

Op 2 december 2018 preekte hij in Barendrecht over Matthéüs 1 vers 18-21, over 'Het geheim van Jezus' geboorte'. Twee weken later in Ridderkerk over dezelfde tekst. 'Ouderling G.J. Kraaijeveld van Ridderkerk bracht me thuis. Toen ik hier uit de auto stapte, kon ik haast niet meer op mijn benen staan. Toen heb ik gezegd: 'Het is afgelopen'. Daarvoor wilde de Heere de geschiedenis van Aäron gebruiken: zijn mantel moest uit.

Ik pak nog weleens een preekschetsje. Je kwam er alles in tekort, maar soms zou je hier in je stoel zomaar weer gaan zitten preken. Dan vloeit mijn mond steeds over van Zijn eer'.

Een eeuw ligt achter. 'Ons nageslacht mag ik gedurig opdragen aan Gods genadetroon. Ik weet dat ik geen vreemde toekomst tegemoet ga, maar het moet levendig worden om er het profijt van te hebben. Het is hier het land der ruste niet, maar wat groot als je je mag overgeven in de handen van die gezegende Bloedbruidgom. De Heere is zo getrouw als sterk; Hij zal Zijn werk voleindigen. Ook voor de grootste van de doorbrengers.'

Utrecht

In de geschiedenis van de Gereformeerde Gemeenten heeft de stad Utrecht altijd een grote plaats ingenomen. 'In de Bijbel heeft de Heere juist de stad op het oog' (ds. W. Harinck).

J. van 't Hul,
Lieren

Ds. W. Harinck en
ouderling H.J. Nijsink.

De Gereformeerde Gemeente van Utrecht is ontstaan uit de gemeente van Zeist en restanten van een vrije gemeente van ds. J. van Leeuwen. De gemeente is op 25 mei 1925 geïnstitueerd door ds. H. Roelofsen. Vooral na de komst van de eerste predikant, ds. M. Heikoop in 1929, groeide de gemeente hard. Jarenlang kwam de gemeente bijeen in de Boothstraat en later in de Westerkerk in het centrum van de stad. Sinds 2019 komt de gemeente samen in de Nieuwe Westerkerk in Leidsche Rijn.

Hoe gaat het getalsmatig met de gemeente? Is er jeugd, zijn er verenigingen?

Ouderling-scriba H.J. Nijsink: 'De gemeente telt totaal 364 leden. De samenstelling is divers. Er zijn veel oudere gemeenteleden, maar ook kinderen en jongeren. Er worden ieder jaar kinderen gedoopt. Gelukkig is er jeugdwerk in de gemeente. Ook is er grote betrokkenheid bij het evangelisatiewerk door middel van De Hoeksteen. Meerdere zendingswerkers, en tot voor kort een zendingspredikant,

zijn door onze gemeente uitgezonden. Dit geeft een bijzondere band met het werk van de zending.'

Hoe is het voor uw gemeente om kerk te zijn in de grote stad? Wonen de leden in de stad, of in de wijde omtrek?

'Een gemeente in de stad heeft een ander karakter dan een dorpsgemeente. Onze gemeente is een stadsgemeente, maar ook een streekgemeente. Vroeger woonden veel gemeenteleden echt in de stad. Tegenwoordig wonen leden in plaatsen rondom Utrecht. Maar door Leidsche Rijn, de grootste Vinexwijk van Nederland, wonen er weer meer gemeenteleden in een stedelijke omgeving. Daarnaast trekt de gemeente ook studenten.'

Tegen welke problemen loopt u aan?

'Utrecht is op dit moment de snelst groeiende stad van Nederland. Mensen willen in de stad wonen en hebben daar veel geld voor over. De huizenprijzen zijn erg hoog en het is ook hier voor starters heel moeilijk om betaalbaar te wonen. Helaas zien we jonge stellen daardoor vaak weg-

trekken naar groeikernen als Woudenberg, Waddinxveen of Veenendaal. Dat is begrijpelijk, maar wel erg jammer voor onze gemeente.'

Veel kerkelijke gemeenten lopen terug. Hoe ziet u de toekomst?

'Er is een tijd geweest dat de gemeente meer dan duizend leden telde. Maar dan moet je wel terug naar de jaren tachtig van de vorige eeuw, vóórdat de gemeente van Houten uit Utrecht ontstond. Een tijdlang was de gemeente behoorlijk stabiel, maar de laatste jaren krimpt de gemeente elk jaar een beetje. Utrecht is een prachtige plek om te wonen, maar helaas is het hier niet goedkoop. Tegelijk is het goed om niet alleen daar naar te kijken. Het unieke van Utrecht is dat er een reformatorische basisschool in de stad is. Er zijn goede voorzieningen en de kerkelijke gemeente is hecht. Gemeenteleden en kerkenraad zijn bereid om jonge mensen die zich in Utrecht willen vestigen van advies te voorzien wat woonruimte betreft'.
Ds. W. Harinck, sinds juli 2018 predikant van Utrecht: 'Historisch gezien is Utrecht een belangrijke stad voor ons kerkverband. Maar wat belangrijker is: het is hard nodig dat mensen in de stad christenen in hun omgeving ontmoeten. In de Bijbel heeft de Heere juist de stad op het oog. Wij kunnen onze twijfels hebben bij de stad, maar we weten dat de Heere juist in steden wilde werken. Ons perspectief voor de toekomst is misschien niet hoopvol als je er als mens naar kijkt, maar het geloof ziet op Góds mogelijkheden en Zijn belofte.'

Is er, met enige schroom wellicht, iets te zeggen over vrucht op de prediking?

Nijsink: 'De gemeente is in de loop van de jaren door meer dan tien predikanten gediend. Hun prediking heeft de gemeente gestempeld. Ds. Harinck ervaart opening in de prediking. Vanouds heeft de Heere Zijn kinderen in Utrecht gehad. Er was rijk getuigenis van Christus in de gemeente'.
Ds. Harinck: 'En dat mag nog zo zijn. We horen van jongeren en van ouderen tere vragen over de toe-eigening van het heil. De verwondering over Gods genade voor zondaren wordt in de gemeente gehoord. Er is een uitzien naar meer van het wonderwerk van Gods Geest. We merken dat de wereld trekt, maar Christus kan harder trekken. Hij heeft het sterkste koord en zal loon hebben op de arbeid van Zijn ziel. Zeker in de stad.'

(slot)

'Gaaf dan heen in vrede'

ds. P.D. den Haan,
Rijssen

De liturgische zegen aan het einde van de dienst was voor de reformatoren niet zo maar een ritueel zonder enige betekenis. Het besluit van de Dordtse Synode in 1574 luidde als volgt: 'Men zal ook de predicatie besluiten met den seghen uit Numeri 6'.

De grond voor deze zegen zag men in de Heilige Schrift. Immers, het is de HEERE Zelf Die deze zegen heeft ingesteld aan het einde van elke morgen- en avond-offerdienst in het Oude Testament. Deze zegen heeft God dus woord voor woord geformuleerd. Bij de zegen deed de HEERE ook een belofte. We lezen in Numeri 6:27: 'Alzo zullen zij Mijn Naam op de kinderen Israëls leggen; en Ik zal hen zegenen'. Nadrukkelijk wijst de synode daarom op de zegen uit Numeri 6. De reformatoren wilden zo dicht mogelijk bij de opdracht van de HEERE blijven die we in het Oude Testament kunnen vinden. In onze gemeenten wordt ook wel gebruik gemaakt van de zegen aan het einde van de tweede brief van de apostel Paulus aan de gemeente van Korinthe, 2 Korinthe 13:13.

De inhoud

'Alzo zullen zij Mijn Naam op de kinderen Israëls leggen' (Num. 6:27a); Deze woorden maken duidelijk dat de priester de zegen uitsprak in naam van de HEERE. Nadat de priester met het offer was genaderd tot God en op grond van het offer had gebeden voor het volk, moest de Naam van God gelegd worden op het volk. De priesterzegen uit Numeri 6 bestaat uit drie spreuken. De

eerste zegenspreuk is: 'De HEERE zegene u en behoede u'. Het woord 'zegene' wijst op het schenken van het goede, zowel voor dit tijdelijke leven als ook voor het geestelijke en eeuwige leven. Het woord 'behoede' wijst op het bewaren voor of het beschermen tegen het kwade. De tweede zegenspreuk is: 'De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig'. Deze woorden wijzen op de vriendelijke, heilvolle en barmhartige tegen-

woordigheid van God te midden van Zijn volk, zodat het volk de liefelijkheid van Gods goedheid en Gods ontfermende genade zou voelen en proeven in de Belofde, Die werd uitgebeeld in de offerdienst van het Oude Testament.

De derde zegenspreuk is: 'De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede'. Zoals de zon steeds hoger klimt aan de hemel en de aarde verlicht en verwarmt, zo zal de HEERE met Zijn volk in gemeenschap leven. Er zal vrede zijn tussen God en Zijn volk. Verschillende verklaarders zien in deze drie spreuken een aanduiding van de drie personen in het Goddelijk Wezen.

Geen wens

'En Ik zal hen zegenen' (Num. 6:27b). De zegen aan het einde van elke morgen- en avond-offerdienst was niet zo maar een goede wens van de priester voor het volk. Het was een opdracht van de HEERE voor Aäron en zijn zonen met daaraan verbonden een belofte. De HEERE beloofde het volk te zegenen op grond van het offer van Zijn geliefde Zoon. Calvijn schrijft in zijn verklaring bij deze woorden: 'Daaruit maken we op dat wat dienaren der Kerk volgens de opdracht Gods verrichten, Hij dat met een waarachtige en vaste uitwerking bekrachtigt, omdat Hij niets door middel van de dienaren uitspreekt waar Hij niet Zelf voor instaat en wat Hij niet door de kracht van Zijn Geest vervult'.

Deze belofte wortelt in Gods genadeverbond en wordt uitgesproken door de Verbondsgod. God is getrouw aan Zijn verbond. Wat ligt daar een vastheid en een zekerheid in! God zal Zijn volk zegenen. De persoonlijke toepassing van deze zegen is het werk van de Heilige Geest. Het is een wonder van wederbarende genade wanneer een arme zondaar door het geloof mag zien op het 'Ik zal' van deze getrouwe Verbondsgod.

Plechtig moment

Zo is het uitspreken van de zegen niet zo maar een rituele gewoonte of traditie. Het is het plechtigste moment in de eredienst. Het is het antwoord van de HEERE op het gebed en de bediening der verzoening die door middel van de prediking heeft plaatsgevonden. De zegen is onlosmakelijk aan de prediking en de gebeden verbonden. Hebt u/jij al wel eens antwoord gehad door middel van deze zegen?

(slot)

Als kerklid bedanken

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Prof. dr. F. van der Pol heeft vorige maand bedankt als lid van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt. De invoering van de vrouw in het ambt maakte het hem onmogelijk om langer lid te blijven.

De invoering van vrouwelijke ambtsdragers wijst op een andere manier van Bijbellezen.

Van der Pol groeide op in de Gereformeerde Gemeente van Ridderkerk. Door zijn vrouw kwam hij terecht in de vrijgemaakte kerken. Daar werd hij predikant en later hoogleraar kerkgeschiedenis aan de Theologische Universiteit Kampen. Inmiddels is hij met emeritaat. Samen met zijn vrouw is hij nu overgegaan naar de Gereformeerde Kerken Nederland, een van de twee kleine kerkverbanden waarin verontruste vrijgemaakten zich de afgelopen jaren gehergroepeerd hebben.

Geen kleine zaak

Nu is het geen kleine zaak om als kerklid te bedanken. Zeker niet als je die kerk jarenlang als predikant en hoogleraar trouw hebt gediend. Een kerk is geen zangvereniging waar je vertrekt als je geen animo meer hebt of wanneer je elders een aantrekkelijker alternatief gevonden hebt. Ook al heb je bezwaren tegen allerlei zaken en ben je ongelukkig met bepaalde ontwikkelingen, dan is dat lang niet altijd een geldige reden om je aan je kerkverband te onttrekken. Een volmaakte kerk bestaat immers op aarde niet. Veeleer is het dan je plicht om die bedenkingen in een ordelijke weg kenbaar te maken, waarbij geldt dat het hart van een wijze

tijd en wijze zal weten (Pred. 8:5). Bovenal is het nodig om biddend te onderzoeken of al onze bedenkingen wel een Schriftuurlijke grondslag hebben. Maar er zijn uiteraard grenzen. Inzake de vrouw in het ambt gaat het om de fundamentele vraag of de kerk de Bijbel of de tijdgeest volgt. Terecht wees prof. Van der Pol daarop. Bovendien heeft de invoering van vrouwelijke ambtsdragers ook allerlei consequenties voor de praktijk van het kerkelijk leven. Blijft men weg uit de kerk als een vrouw voorgaat? Stelt men zich in de eigen gemeente onder het opzicht van vrouwelijke ambtsdragers? Hoe gaat men in classicale en andere kerkelijke vergaderingen om met vrouwelijke afgevaardigden?

Op drift geraakt

Daarbij staat de invoering van vrouwelijke ambtsdragers niet op zichzelf. Dat wijst op een andere hermeneutiek, een ander omgaan met de Bijbel. In leer en leven zijn de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt de laatste decennia helaas op drift geraakt. Natuurlijk, ook voorheen hadden wij grote bedenkingen tegen het geestelijk klimaat in de vrijgemaakte kerken. Qua verbondsbeschouwing stond Schilder, de leider van de Vrijmaking, nog verder van

ons af dan Kuyper. De onderscheidende prediking was de vrijgemaakten vreemd. Die zou alleen maar de geloofstwifel aanwakkeren. Verbondsmatig zelfonderzoek betekende slechts dat men zich moest afvragen of men wel leefde als een kind van het verbond.

In eigen oog waren de vrijgemaakten vroeger bij uitstek gereformeerd. De gereformeerde belijdenis stond bij hen hoog genoteerd. Toch was er een grote afstand tussen de vrijgemaakten en de bevindelijk gereformeerde kring. Dat kan prof. Van der Pol uit eigen ervaring weten.

Vooronderstellingen

Ook al hebben kerken formeel dezelfde belijdenis, dan betekent dat nog niet dat er ook inhoudelijk en in geestelijk opzicht overeenstemming is. Op fundamentele punten lezen de vrijgemaakten die belijdenis vanuit geheel andere vooronderstellingen.

In vraag 8 van de Heidelbergse Catechismus wordt gevraagd naar de diepe verdorvenheid van de mens. Het antwoord luidt dan dat wij inderdaad 'ganselijk onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad', 'tenzij wij door de Geest Gods wedergeboren worden'. Dat antwoord zal voor predikanten in onze gemeenten aanleiding zijn tot ernstige en wezenlijke vragen naar de geestelijke staat van de gemeenteleden. Bij vrijgemaakte predikanten is dat niet het geval. Hun gemeenteleden beschouwen zichzelf immers al als wedergeboren.

Tot in de jaren negentig van de vorige eeuw zagen de vrijgemaakten hun kerk zo ongeveer als de enige ware kerk in Nederland. Dat zal men nu niet meer zo stellen. Dat is niet verkeerd, zou je kunnen zeggen. Maar inmiddels kan er heel veel mee door als het gaat om allerlei oecumenische contacten. Recent is men zelfs toegetreden tot de Raad van Kerken.

Gingen de vrijgemaakten vroeger op zondag twee keer naar de kerk, inmiddels is daar op grote schaal verandering in gekomen. Datzelfde geldt van de catechismus-prediking. Liturgisch kan er tegenwoordig veel mee door. Hetzelfde kan gezegd worden van de levensstijl, zondags en door de week. Ook als het gaat om homoseksualiteit zit men in de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt niet meer op de Bijbelse lijn, zoals die in het verleden door iemand als prof. Douma is uitgedragen. Niet voor niets heeft ook hij aan het eind van zijn leven gebroken met de kerk die hij jarenlang gediend had. We slaan dit alleen maar met droefheid gade.

De kudde Gods weiden

‘Weidt de kudde Gods die onder u is, hebbende opzicht daarover...’.

1 Petrus 5:1-5

Dit laatste hoofdstuk van de eerste brief van Petrus bevat vermaningen en bemoedigingen. Het werkwoord vermanen (parakaleo) betekent ook vertroosten, aansporen (vers 1).

ds. M. Karens,
Middelburg

Petrus schrijft over het weiden van de kudde Gods. Hij noemt zich een medeouderling. Hij heeft aan de Zee van Galiléa de opdracht van Christus ontvangen om de schapen en de lammeren te weiden en te hoeden. De ouderlingen worden gewezen op hun verantwoordelijke taak. Zij moeten door hun toegewijde aandacht voor de schapen een voorbeeld zijn voor de hele kudde (de verzen 2 en 3). Drie tegenstellingen noemt de apostel bij dit weiden van de kudde: Niet uit dwang met tegenzin, maar gewillig, van harte, uit liefde. Niet om winstbejag, om er financieel beter van te worden, maar ijverig en bereidwillig. Niet heersen, maar voorbeelden zijn in leer en leven.

De kudde gekocht

Het wachten is op de overste Herder, de Opperherder Jezus Christus, Die de scha-

pen heeft ontvangen uit de hand van Zijn Vader. Hij heeft de kudde gekocht met Zijn bloed. Bij het verschijnen van de Herder wordt de kroon uitgereikt (vers 4). Zo'n erekrans is bekend in de Griekse wereld, maar een krans is spoedig verwelkt. Een onverwelkelijke kroon der heerlijkheid ontvangen de knechten van de Herder. Jezus Christus is bij Zijn hemelvaart Zelf gekroond met glorie en heerlijkheid (Hebr. 2:9). Die kroon zal de rechtvaardige Rechter geven aan allen die Zijn verschijning liefgehad hebben. Is Zijn verschijning u lief geworden, met verzekering en vertrouwen, dat u dan niet veroordeeld zult worden, maar de kroon des levens zult ontvangen? (kanttekening 39 bij 2 Tim. 4:8). Dan klinkt de vermaning tot nederigheid. Alle hoogmoed is funest voor de gemeente. De jongeren worden opgewekt tot gehoorzaamheid. Alle gemeenteleden

worden gewezen op de houding met ootmoedigheid. Niemand mag zich verheffen boven de ander. Wees met ootmoedigheid bekleed! Letterlijk: omgord of versierd met ootmoed. Het gebruikte werkwoord wijst op de handeling die een slaaf verricht als hij aan het werk gaat. Petrus heeft hier ongetwijfeld gedacht aan het voorbeeld dat Jezus gaf. Hij bekleedde Zich met het slavenschort toen Hij de voeten van de discipelen ging wassen (Joh. 13:4). Nu roept Petrus de gemeente op om in navolging van Christus het slavenkleed te dragen en zich van harte bereid te tonen de ander te willen dienen.

Ootmoedige bedelaar

Als dit meer de praktijk in de gemeente van Christus was, zou het er dan niet anders uitzien? Want God wederstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade.

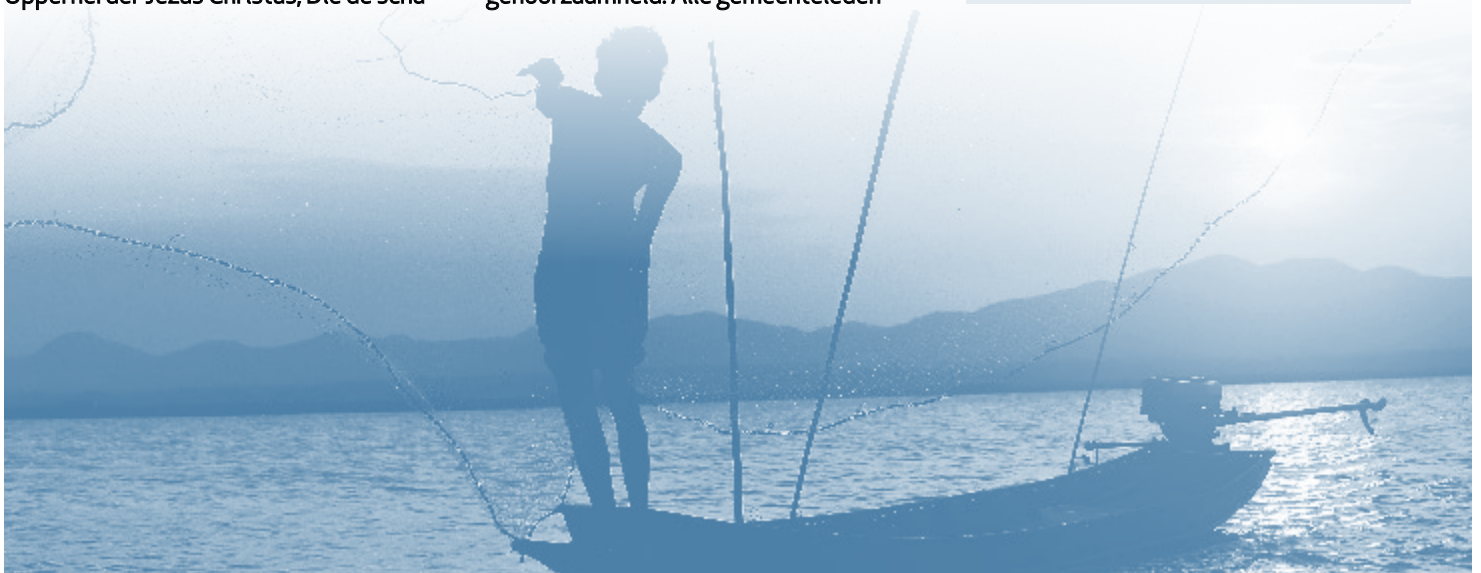
Petrus haalt hier een spreuk van Salomo aan (Spr. 3:34). Hoogmoed krijgt God lijnrecht tegen. Maar een ootmoedige bedelaar, vernederd door Gods Geest, vindt genade en gunst in de ogen van God. Mag u het David nazingen: 'Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij?'

(wordt vervolgd)

Vragen

- Geef een paar andere namen voor 'de kudde Gods'.
- Noem de drie tegenstellingen in de vermaning aan de ambtsdragers (niet..., maar...).
- Wat is 'dienen in ootmoed'? Aan welk treffend voorbeeld zal Petrus hierbij denken?

‘Neem mijn leer ter ore’

CGO neemt afscheid van Mauritz en Van der Wilt

J. van 't Hul,
Lieren

‘Want God heeft Zijn getuigenis gegeven, aan Jakobs huis; een wet om naar te leven’. Op woensdagavond 2 juni klonk deze psalm in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Gouda.

De Stichting Cursus Godsdienst-
onderwijs (CGO) nam afscheid
van de directeurs J.H. Mauritz
en W.M. van der Wilt. Ds. A. Schreuder,
voorzitter van de CGO, opende de bijeen-
komst met het lezen van Psalm 78: ‘Een
onderwijzing van Asaf. O mijn volk, neem
mijn leer ter ore’. In deze psalm staat ook
de doelstelling van de CGO verwoord, zei
ds. Schreuder. ‘Wat God geopenbaard
heeft in Zijn Woord, moet bewaard en
doorgegeven worden aan de navolgende
geslachten, opdat het nageslacht zijn hoop
op God zou stellen.’

Ds. G. Clements hield een lezing over
‘De verhouding van wet en Evangelie in
de Galatenbrief van Luther’. Diep door
Luthers theologie loopt de rode draad
van het staan van de zondaar tegenover
de heilige en rechtvaardige God. ‘Luther

wilde niet over de mens in het algemeen
spreken, maar over de mens als zondaar
voor God. Hij wilde ook bevindelijk spre-
ken, omdat hij de laat-scholastieke theo-
logie veel te afstandelijk vond met haar
begrippen, systemen en speculaties. Het
scholastieke denken was voor hem het
gif van de theologie. Wij kunnen niet over
God spreken zonder te beseffen hoe wij
voor Hem staan.’

De rector van de Theologische School
verwees naar een discussie in het Re-
formatorisch Dagblad, eerder dit jaar,
tussen dr. G.A. van den Brink en dr. J.M.D.
de Heer over een orde in Gods deugden.
‘Volgens dr. Van den Brink zou bij Luther
Gods barmhartigheid basaler zijn dan
Gods rechtvaardigheid. Maar we mogen
geen orde aanbrengen in Gods deugden.
In God zijn geen delen, Hij is één. Dat
belijden we in artikel 1 van de Neder-

landse Geloofsbelijdenis. Het waren de
remonstranten die Gods eigenschappen
tegenover elkaar stelden, maar dat is een
heillose weg.’

Dr. Van den Brink heeft volgens ds. Cle-
ments eigenlijk iets willen zeggen over de
heilsorde, waarbij Luther meer aandacht
zou hebben gehad voor de eis des geloofs
dan voor het berouw van de zondaar.
‘Luther zag het berouw echter als de
kern van de Galatenbrief. Hij zei dat de
zondaar niet door de werken van de wet
zalig kan worden, maar dat hij eronder
buigen moet, om zodoende in Christus
alles te vinden en uit genade zalig te
worden. Gods heiligheid weegt in onze
tijd nauwelijks meer. Passages over Zijn
toorn worden weggedacht. Als deze din-
gen ook bij ons verschromen, verschromt
ook de noodzaak van de tweede Persoon.
Dan is Hij niet meer de Parel van grote
waarde. En ja, dat moeten we mét Psalm
78 nog steeds aan onze kinderen blijven
vertellen. Laten we over deze dingen
kraakhelder zijn.’

Vervolgens beantwoordde ds. Clements
enkele vragen die online en vanuit de
kerkzaal aan hem werden gesteld.

In het programma was verder een kort
vraaggesprek met Mauritz (74) en Van der
Wilt (70) opgenomen. Kinderen van beide
scheidende directeurs leverden een
persoonlijke bijdrage. Namens bestuur
en docenten van de CGO bood B.S. van
Groningen Mauritz en Van der Wilt elk
een herinneringsboek aan. B. Agteresch,
secretaris van de CGO, besloot de bijeen-
komst met gebed. De aanwezigen zongen
tot besluit ‘Eens was ik een vreemdeling’,
het wachtwoord der hervormers.

De leiding van de CGO is inmiddels over-
genomen door dr. E.G. Bosma uit Rijssen,
docent geschiedenis aan het Van Loden-
stein College te Amersfoort.

Van der Wilt en Mauritz nemen afscheid.

Ds. G. Clements houdt een lezing.

Boekennieuws

"Liefde die boven alles uitgaat; wat zegt de Bijbel over (homo)seksualiteit en identiteit?"
dr. P. de Vries en
dr. M. Klaassen;
uitg. De Banier,
181 pag., € 14,95.

Liefde die boven alles uitgaat; wat zegt de Bijbel over (homo)seksualiteit en identiteit?

In onze tijd is er sprake van een radicale verandering in de seksuele ethiek. Dit komt heel concreet naar voren in het feit dat het huwelijk niet meer gezien wordt als een van God gegeven eenheid van één man en één vrouw. Als twee mensen van hetzelfde geslacht willen trouwen, moet dat volgens de publieke opinie niet alleen kunnen, maar je mag daar ook niet tegen inbrengen hoe de Heere daarover spreekt in Zijn Woord. De mens heeft zichzelf en zijn gevoel tot norm gemaakt.

De beide auteurs van "Liefde die boven alles uitgaat" stellen echter dat de Bijbelse gegevens over dit thema nog niets van hun geldigheid verloren hebben. Zij begeren daarom 'een weg te wijzen die door Gods genade ook vandaag begaanbaar is'. Het boek bevat vijf hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk beschrijft hoe de seksuele revolutie stapsgewijs het denken over seksualiteit en gender heeft doortrokken. In de drie volgende hoofdstukken komt aan de orde wat de Bijbel zegt over huwelijk en seksualiteit en hoe bepaalde passages die handelen over homoseksuele gerichtheid ook nu nog geldig zijn. In het vierde hoofdstuk worden de argumenten ontzenuwd, die stellen dat we rondom huwelijk, seksualiteit en homoseksualiteit de Bijbel anders moeten lezen dan altijd gangbaar was. In het laatste hoofd-

stuk wordt uiteengezet dat onze identiteit meer is dan alleen het hebben van seksuele gevoelens.

Dit is al met al een zeer waardevol boek, dat niet veroordelend wil zijn naar personen, maar dat duidelijk opkomt voor wat Gods Woord ons leert en voorhoudt. Deze uitgave is inmiddels door het 'Bijbels Beraad Man/Vrouw' kosteloos aan kerkenraden ter hand gesteld, opdat het mag dienen als leidraad in de bezinning op dit onderwerp. Ik onderschrijf ten volle de intentie van de auteurs: 'Onze diepste wens is dat de kerk in Nederland bewaard blijft bij of terugkeert tot het onverkorte Bijbelse getuigenis over huwelijk en seksualiteit en dat temeer omdat afwijking daarvan in leer en leven geen middelmatige zaak is, maar een zaak die volgens de Schrift de zaligheid raakt.'

ds. A. Schreuder, Beekbergen

"Gezonde Woorden",
ds. H. Paul;
uitg. Brevier;
160 blz.; € 16,99.

Gezonde Woorden

In de Bijbelstudies over de pastorale brieven van Paulus verscheen eerder "Een getrouw woord" over 1 Timotheüs (2018). Ds. H. Paul schreef voor zijn overlijden in juli 2019 een vervolg over 2 Timotheüs en Titus. Deze Bijbelstudies zijn nu na zijn overlijden gepubliceerd onder de titel "Gezonde Woorden".

De titel is ontleend aan 2 Timotheüs 1:13: 'Houd het voorbeeld der gezonde woorden, die gij van mij gehoord hebt, in geloof en liefde, die in Christus Jezus is'. Zoals gezonde voeding belangrijk is voor ons lichaam, zijn de gezonde woorden van de Bijbel belangrijk voor onze ziel.

Ook deze Bijbelstudies getuigen van de grondige exegese en de evenwichtige verwoording die ds. Paul eigen waren. Ik hoorde onze geliefde broeder als het ware spreken in de uitleggende en toepassende overdenking van deze Bijbelgedeelten.

Per hoofdstuk worden een aantal verzen zorgvuldig en redelijk uitvoerig behandeld. Niet alleen is er de uitleg over wat er in de tekst staat, maar er worden ook lijnen getrokken naar de praktijk van hart en leven. Aan het eind van elk hoofdstuk staan een aantal vragen die uitnodigen tot verdere persoonlijke overdenking of gesprek in huwelijk, gezin, vereniging of Bijbelkring.

Op de laatste bladzijde schrijft onze broeder, die nu juicht voor Gods troon, naar aanleiding van de zegenwens waar de brief aan Titus mee eindigt: 'Vandaar: 'De genade zij met u allen'. Genade

is het grondwoord in de Schriften. Dat getuigt van het heil des Heeren. Daar komt alles vandaan wat de gemeente heeft ontvangen. Van genade blijft ze afhankelijk. Zaligmakende genade verscheen in deze wereld. Ze heeft haar belichaming in Christus en nam vlees en bloed aan. Hij heeft die genade verworven en doet er in delen door de Heilige Geest. Voldoening aan Gods recht was noodzakelijk om dit mogelijk te maken. In Zijn dood en bloedstorting is het verbond der genade vastgemaakt. Daarom verleent God genade aan schuldigen. Als genade Gods gelovigen verzegelt, is het genoeg en goed. Daar zegt ieder die genade ontving, van harte 'Amen' op! Van harte sluit ik mij aan bij de wens uit het korte Voorwoord, dat dit boekje hopelijk zal bijdragen aan een beter verstaan van de behandelde brieven van Paulus, en dat de boodschap ervan ook in onze tijd tot zegen zal zijn.

ds. W. Harinck, Utrecht

Kerknieuws

PASTORIEZORGEN

Gezondheid ds. Vermeij

Onze geliefde oud-herder en leraar ds. A. Vermeij, die sinds kort weer in Elspeet woont (Stakenbergweg 62-12, 8075 RA), is op zaterdagmorgen 29 mei getroffen door een hersenbloeding. Hij ligt in het ziekenhuis St Jansdal in Harderwijk. De dominee heeft geen gevoel in de linkerkant van zijn lichaam, maar zijn spraak is gelukkig goed gebleven. De dokters vermoeden dat het een lang revalidatietraject gaat worden. Momenteel is zijn toestand stabiel. Ds. Vermeij mag er rustig onder zijn en zegt dat de inhoud van Psalm 23 hem tot troost is in deze weg van beproeving. De Heere spare hem voor zijn vrouw en gezin en geve hen samen te ervaren: 'Geef dat wij en alle mensen onze eigen wil verzaaken en Uw wil, die alleen goed is, zonder enig tegenspreken gehoorzaam zijn!'

Kerkenraad Elspeet

JAARLIJKSE ZENDINGSDAG

Op zaterdag 26 juni wordt in de Evenemen-

tenhal in Gorinchem de jaarlijkse zendingsdag gehouden. Het hoofdprogramma in de ochtend wordt geheel uitgezonden via een livestream.

Programma

Het thema van de zendingsdag is: 'Onderwijs voor de volken'. Dit wordt uitgewerkt in meditatieve bijdragen van ds. G.W.S. Mulder en ds. W. Harinck. Het onderwijs waar Mattheüs 28:19 op doelt, is enerzijds gericht op de volken waaronder gewerkt wordt, maar kent ook het aspect van wederkerigheid. Directeur P. Eikelboom gaat hierop door in zijn column. Het is in dit licht fijn dat Jorge Chancay de hoofdlezing in het programma zal verzorgen. Jorge is in Ecuador in opleiding tot predikant. Zijn leermeester Dick Korpel zal zijn lezing vertalen.

Hanneke van der Blonk geeft een inkijkje in het zendingswerk in Coliah, Guinee. Zij gebruikt veel fotomateriaal en eenvoudige

taal. Dit onderdeel is dus ook goed te volgen voor kinderen. Het vaste programmapunt 'Namens ons' ontbreekt natuurlijk niet. Enkele zendingswerkers in opleiding gaan in gesprek over het belang van het thuisfront.

Gesprek en ontmoeting

Het hoofdprogramma krijgt een uitbreiding in de middag. In twee rondes zijn er twee live-gesprekken en Teams-ontmoetingen. Deze onderdelen zijn uitsluitend voor mensen thuis te volgen. De Teams-ontmoetingen bieden de kans om in gesprek te gaan met P. Eikelboom of met Hanneke van der Blonk en Marja Korpel.

Uitgebreide informatie en de mogelijkheid tot aanmelding voor de Teams-ontmoetingen vindt u op www.zendingsdag.nl. In de 'Paulus' van mei is de belangrijkste informatie te vinden. Zijn er toch nog vragen? Bel gerust naar het zendingsbureau: 0348-489950. Graag tot ziens (via de livestream) op de zendingsdag.

Berichten

CHRISTENEN AANGEVALLEN IN NIGERIA

Op zondag 30 mei zijn honderden christenen in het Izi-gebied (Nigeria) slachtoffer geworden van gewelddadige moslimextremisten. Het dodental bedraagt zeker meer dan 100. Vele tientallen zijn ernstig gewond en verminkt. Direct na het geweld is via onze projectpartners medische zorg, voedsel en onderdak gegeven, wat de komende weken zal blijven doorgaan. Maar, zoals onze projectpartners zeggen: 'Geld is niet het belangrijkste. We hebben vooral uw gebed heel hard nodig, want satan schijnt een manier gevonden te hebben om terugkerende angst, verwarring en paniek te veroorzaken'. De komende tijd wordt in samenwerking met onder andere de Nigeria Reformed Church geïnventariseerd wat de verdere noden zijn om via kerkelijke kanalen hulp te bieden.

Voor op de langere termijn zijn er plannen om traumahulp in te zetten en extra schoolgeld te financieren voor de scholieren die vanwege deze afschuwelijke gebeurtenissen niet meer in staat zijn om dat zelf te bekostigen. Mogen we u vragen om gebed voor onze getroffen naasten in Nigeria? Veel van onze projectpartners zijn dag en nacht in touw om voor de gewonden te zorgen en voedsel te brengen bij de kwetsbaren, die op een veilige plaats zijn ondergebracht. De strijders zijn nog steeds in het gebied aanwezig, waardoor de dreiging groot blijft. Wilt u bidden voor genezing van de getroffen, kracht voor de hulpverleners en bescherming voor hen allen? Meer informatie op

www.bijzonderenoden.nl/geweldnigeria
Deputaatschap tot hulpverlening in
Bijzondere Noden

HBO-OPLEIDING THEOLOGIE

Heb je interesse in een theologie-opleiding op grond van Schrift en Belijdenis? Welkom op onze CGO-voorlichtingsavonden.

- Voor BHT en PW: 16 juni
- Voor Grieks: 16 juni

Locatie: gebouw Driestar Educatief Gouda. CGO HBO biedt de volgende opleidingsmogelijkheden:

- Basisprogramma HBO Theologie (BHT)
- Pastoraal Werk (PW)
- Docent Godsdienst (GL)
i.s.m. Driestar Educatief
- Post-hbo cursus Grieks

Wilt u vrijblijvend kennismaken?

Neem deel aan de lezingenserie rondom het thema 'Lijden' op 16 juni of 23 juni. Aanmelden is noodzakelijk.

Kijk voor meer informatie op: www.cgo.nu/hbo-opleiding/voorlichting2021

DE VLUCHTHEUVEL ZOEKT HUISVESTING IN DORDRECHT

Vanaf 1 juni 2022 zoekt Stichting De Vluchtheuvel huisvesting in Dordrecht (of omgeving). Het gaat om drie à vier behandelkamers voor vijf dagen per week met daarnaast de mogelijkheid om gebruik te maken van een groepsruimte. Heeft u mogelijkheden of ruimte, neem dan

a.u.b. contact met ons op via: cweerheim@stichtingdevluchtheuvel.nl

OPENING KOMPAS SCHEVENINGEN

De Eben-Haëzerkerk van de voormalige Gereformeerde Gemeente te Scheveningen is grondig verbouwd. Het christelijk ontmoetingscentrum Het Kompas Scheveningen kan er zijn intrek in nemen. Op zaterdag 12 juni wordt het vernieuwd Kompas online geopend. Dit is te volgen op www.kompasscheveningen.nl. Coördinator

Johan de Wilde verricht de openingshandeling en veldwerker Marco van Velden spreekt een overdenking uit. Tijdens de online opening is een puzzel te maken waarvan het antwoord op te sturen is. Doe jij/doet u mee?

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen.

ZONDAG 13 JUNI 2021

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur stud. J. Beens; Amersfoort 9.00 en 11.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 19.00 uur ds. L. Blok; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 14.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 19.00 uur ds. M.H. Schot; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur ds. M. Blok; Bodegraven 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 19.00 uur ds. M. Joosse; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 15.30 uur ds. W. Silfhout; De Valk-Wekerom 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 16.45 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.00 uur ds. G. Clements; Goudswaard 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; Haamstede 19.15 uur (H.D.) ds. G.J. Baan; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 en 15.30 uur stud. L. van der Kuijl; Herkingen 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; Hilversum 18.30 uur

ds. P. Mulder; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. D. de Wit; Hoofddorp 19.00 uur ds. H. Brons; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.30 uur stud. P.J. de Raaf; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Kapelle-Biezelinge 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. P.C. Vlot; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 14.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; Leerdam 18.00 uur ds. B. Labee; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Meeuwen 14.30 uur ds. C. Hogchem; Meliskerke 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Melissant 15.30 uur stud. M. Boersma; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Moerkapelle 9.30 uur ds. J.J. van Eckveld en 19.00 uur stud. P.J. de Raaf; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 14.00 uur ds. M. Karens; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwerkerk 14.30 uur ds. K. Boeder; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nunspeet 15.30 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur stud. M. Boersma; Oostvoorne 18.00 uur ds. W. Silfhout; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Poederloijen 9.30 uur stud. J. Beens en 14.30 uur ds. B. Labee; Poortugaal 14.30 uur ds. G.J. Baan; Poortvliet 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Puttershoek 9.30 (H.A.) en 12.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.00 en 11.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds.

G.W.S. Mulder; Rijssen-West 9.30 en 14.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Jansse; Rilland-Bath 9.30 uur ds. C. Harinck; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-Centrum 10.00 uur stud. P.J. de Raaf en 19.00 uur stud. L. van der Kuijl; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 9.00 (H.A.) en 11.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 10.00 en 15.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Sint Philipsland 18.30 uur ds. C. Harinck; Sliedrecht 9.00 (openb. bel.) en 11.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur (H.D.) ds. A. Schot en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Stolwijk 15.00 uur ds. M. Blok; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Tricht-Geldermalsen 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 (H.A.) en 16.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 uur ds. B. Labee, 18.30 uur student J. Beens; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 (H.A.) en 16.00 uur (H.A.) ds. A.B. van der Heiden; Waarde 18.00 uur ds. J.J. Tanis; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Woerden 10.00 en 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. J. IJsselstein; Yerseke 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Zoetermeer 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 en 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 15 JUNI 2021

Berkenwoude 13.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; Drachten 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Elspeet 19.30 uur (GBS-dienst) ds. G. Beens; Nijkerk 19.30 uur ds. S. Maljaars; Poortvliet 19.30 uur

ds. G. Pater; Tholen 19.30 uur ds. C. Hogchem.

WOENSDAG 16 JUNI 2021

Aalst 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Berkenwoude 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Boskoop 19.30 uur ds. K. Boeder; Emmeloord 15.30 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Ermelo 15.30 uur (huw.bev.) ds. J.B. Huisman; Goudswaard 19.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Hilversum 19.45 uur ds. L. Blok; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. C. van Krimpen; Lelystad 19.30 uur ds. S.W. Janse; Marknesse 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Meeuwen 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Melissant 19.30 uur ds. M. Karens; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Mijdrecht 19.30 uur ds. A. Schot; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. C. Hogchem; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. P. Mulder; Nisse 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Oosterend 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Oudemirdum 19.30 uur ds. J. van Laar; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Poederloijen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Rijsen-West 19.30 uur ds. P.D. den Haan; Soest 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Spijkenisse 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Stolwijk 19.30 uur ds. A. Verschuure; Woerden 16.00 uur (huw.bev.) ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. E. Bakker; Zeist 19.30 uur ds. M. Joosse.

DONDERDAG 17 JUNI 2021

's-Gravenpolder 19.30 uur (GBS-dienst) ds. A. Verschuure; Kampen 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Naaldwijk 19.45 uur ds. A.P. Baaijens; Nieuwdorp 19.30 uur ds. W.J. Karels; Opperdoes 19.30 uur ds. L. Blok; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Waarde 19.30 uur ds. D. de Wit; Zwolle 19.30 uur ds. W. Mouw.

VRIJDAG 18 JUNI 2021

Borssele 15.00 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; De Valk-Wekerom 14.15 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; Drachten 15.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Goes 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Veenendaal, 14.30 uur ds. B. Labee (huw.bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 13 JUNI 2021

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesse-laan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. A. van Setten en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem Buytewechstraat 2, 1816 GJ Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. U bent hartelijk welkom op onze post. Openingstijden: woensdag t/m

zaterdag van 11.00-15.00 uur. Voor actuele informatie of bezoek, bezoek dan eerst onze website. Tel. 072-5129195
Email info@bijdebronalkmaar.nl
Website www.bijdebronalkmaar.nl

Amsterdam:

Evangelist M. Vos. Evangelisatiepost 'Bij Simon de Looier', Looiersgracht 70-72, 1016 VT Amsterdam. Tel. 020-6227742 / 06-38327638 Website: www.bijsimondelooier.nl
Informatie: amsterdam@bijbelcentrum.nl
Samenkomst op zondagmorgen om 10:30 uur, zondagmiddag een Bijbeluur om 16:00 uur. U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost. Openingstijden: dinsdag, woensdag en zaterdag 10:30 - 12:00 en 12:30 - 15:00 uur. Verenigingen en kerkenraden kunnen bij ons boeken kopen. U steunt daarmee het evangelisatiewerk in Amsterdam. Voor informatie en bestellingen: Mevr. A.G. Aangeenbrug-Westerink: boeken@bijsimondelooier.nl

Breda:

Inloopcentrum 'De Lichtboei', Vriesdongen 1, Breda Contactadres: info@inloopdelichtboei.nl Openingstijden: dinsdag en zaterdag 10.00 - 12.30 uur. Zondagse samenkomst op de 1e en 3e zondag van de maand om 10.00 uur. Voor actuele informatie: www.inloopdelichtboei.nl

Emmen:

Evangelist C. van Druenen; kerkgebouw Prinsesse-laan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Kringloopwinkel en Inloophuis "Bij de Tijd" Hoofdstraat 88, 7811 ES Emmen. Openingstijden: Elke dinsdag, vrijdag en zaterdag van 10.30 - 16.00 uur en elke woensdag en donderdag van 13.00 - 16.00 uur. Tel. 0591 - 653915 www.bijdetijdemmen.nl

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur. I.v.m. de corona maatregelen zijn er naast de diensten geen andere activiteiten in Achter de Hoven. Elk jaar zijn er veel vakantiegasten wat we bijzonder waarderen. Helaas zijn er dit jaar geen plaatsen voor de vakantiegangers beschikbaar i.v.m. de corona-regels en de beperkte ruimte die we hebben. We wensen

een ieder een goede en fijne vakantie toe in Friesland. Mocht u een gift willen geven dan kunt u dat doen op rekeningnummer NL79 RABO 0159 3425 70 t.n.v. Deputaatschap voor Evangelisatie. Bekijk ook eens onze website: www.inloophuisachterdehoven.nl

Merksem:

Evangelist A. van Setten; protestants centrum "De Bron", Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m donderdag van 13.00-16.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois. Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend op dinsdagmorgen, donderdagmorgen en vrijdagmorgen tussen 10.00 en 12.45 uur. Ook de "Inloopwinkel" in de Gouwstraat is geopend, op woensdag van 12.30-15.00 uur en op vrijdag van 15.00-20.00 uur.

Scheveningen:

Christelijk centrum 'Het Kompas', Keizerstraat 177, Scheveningen. De openingstijden zijn i.v.m. corona wat beperkt, nl. de inlooptijden zijn op woensdag en zaterdag van 10.30 uur tot 12.30 uur en op donderdag en vrijdag van 13.30-15.30 uur. U bent van harte welkom. Nadere informatie: www.kompasscheveningen.nl; u kunt ons ook bellen 070-2050008. Per e-mail: info@kompasscheveningen.nl

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; Kerkruijntje: Offenbachstraat 105 Tilburg; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 u. In Het Kruispunt worden de zondagse samenkomsten en andere activiteiten gehouden. Zie voor info en openingstijden, www.kruispunttilburg.nl Als u vanwege uw vakantie een samenkomst wilt bijwonen, dan dient u dit vanwege de coronabeperkingen aan te vragen per mail, hjvdboogaart@kruispunttilburg.nl

Utrecht/Leidsche Rijn:

Bijbelcentrum 'De Hoeksteen', Monarchvliedlaan 200, Utrecht. Wilt u meer weten over ons werk in de wijk Leidsche Rijn? Kijk dan eens op onze website www.hoeksteen-leidscherijn.nl

Advertenties

Woudenberg/Scherpenzeel. Te huur op mini-camping: Vakantiehuisje en stacaravans. 50% korting t/m week 27. www.kleinoudenhorst.nl
Tel. 0640023232. B.g.g. 0627381888.

Kom tot rust op de **Veluwe**. Ruime luxe chalet te huur, 2 tot max 6 pers. Voorzien van oa **wasmachine**, vaatwasser, cv. Voor meer info: www.vakantiedehoutduif.nl
of bel 06-47584570

De kerkenraden van de Gereformeerde Gemeenten in Rijssen delen met droefheid mee dat is overleden haar oud-ouderling

Jan Hendrik Haase

in de leeftijd van 91 jaar.

Gedurende de jaren 1970 - 2008 heeft hij onze gemeente in de Noorderkerk, eerst als diaken en daarna als ouderling, met de liefde van zijn hart, met stichting en achtting en met de hem geschonken gaven in eenvoud mogen dienen.

De Heere vertrooste en ondersteunde zijn gezin en familie in dit smartelijke verlies. Hij vervulde de lege plaats met Zichzelf en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraden van: Gereformeerde Gemeente Rijssen-Noord
Ds. C.A. van Dieren, preses
H. Baan, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-West
Ds. P.D. den Haan, preses
I. Boogaard, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-Zuid
Ds. S.W. Janse, preses
J.W. Rietman, scriba

Rijssen, 5 juni 2021

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Randburg geeft met droefheid kennis van het overlijden van onze oud-diaken

Pieter le Comte

op de leeftijd van 87 jaar.

Hij heeft onze gemeente enkele jaren met de hem geschonken gaven als diaken mogen dienen. De Heere gedenke de achtergebleven familie en dat deze roepstem hen tot eeuwig heil zou mogen dienen.

Namens de kerkenraad en gemeente van de Gereformeerde Gemeente te Randburg,

J.B. Tijssen, preses,
A.L. van Beest, scriba

Uw eigen huis = de beste showroom.
De mooiste PVC & Laminaatvloeren.
DE VLOERENKONING.NL 06-19557166
info@devloerenkoning.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Prachtig chalet met airco
op camping de Klimberg in Hardenberg.
Nog vrij van 3 t/m 17 juli.
Info 06-30673751

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

NIEUWE PREKENBUNDEL
en andere (nieuwe) uitgaven

De Geest Die levend maakt. Twaalf preken over de Persoon en het werk van de Heilige Geest: O.a. J.J. van Ekeveld, S.W. Janse, B. Labee, G.W.S. Mulder, P. Mulder, A. Schot en J.W. Verweij € 17,50

Simonetta Carr/Jan Zeeman:
Jeugdboeken over het leven van resp.
Jonathan Edwards en John Bunyan
(Deze boeken zijn onderdeel van een serie) € 16,95 p. st.

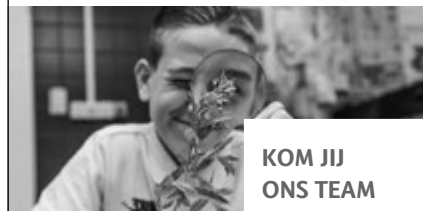
Preken is een liefdedienst. Een kijkje in de 'keuken' van 15 predikanten. O.a. J.M.D. de Heer, A.T. Huijser, J. Joppe, A. Kort en J. Schipper 304 pagina's € 19,95

Bestellen: 0342-785530 /
belzen@filternet.nl

Houtsnijwerk.nl
Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

WARTBURG COLLEGE

**KOM JIJ
ONS TEAM
VERSTERKEN?**

Heb jij een hart voor het overdragen van kennis aan jongeren op weg naar een christelijke volwassenheid?

Dan zijn wij op zoek naar jou!

- Coördinator leerlingenadministratie
- Docent Aardrijkskunde
- Docent Biologie
- Docent Duits
- Docent Economie
- Docent Engels
- Docent Frans
- Docent Informatica
- Docent Lichamelijke opvoeding
- Docent Natuurkunde
- Docent Nederlands
- Docent Praktijkonderwijs
- Docent Rekenen
- Docent Wiskunde
- Financieel administrateur
- Technisch Onderwijsassistent

WERKENBIJHETWARTBURG.NL

Flavonoid Complex van NeoLife:
voor een goed milieu in de blaas,
goede conditie van bloedvaten,
bevordert de werking van vit. C
Juni-aanbieding | Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Gezellige **vakantiewoning in Hoog Sauerland**. www.huizesolagratia.nl

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping! Safaritent/stacaravan/kampeerplaats. Kijk op **WWW.DEWELBLOK.NL** Tel. 0111-482523

Actueel: Omzien in coronatijd,
W. van Lagen, Dit is Gods vinger,
Hoe groot is Uw goedgunstigheid,
ds. G.J.N. Moens: **www.ramshoorn.nl**

6 pers. chalet, 4 pers. trekkershut en kampeerplaatsen te huur op Camping Weijdehorst in Uddel. Kijk voor meer info op **www.weijdehorst.nl** of bel 0577402520

Op vakantie in Rijssen? Nog vrij in week 30, 31 en 32. Onze vrijstaande woning (10 pers.), op loopafstand van centrum, met ruime tuin. Voor meer informatie bel: 06-20407971.

Jong gezin **zoekt woonruimte in Werkendam**. Alle tips zijn welkom. Tel. 06-38580582.

Ds. G. Voetiuschool
JOIN OUR TEAM

Wil jij met een enthousiast team collega's werken aan Bijbels gefundeerd onderwijs, bied je graag Passend Onderwijs en vind je goede resultaten even belangrijk als de optimale ontwikkeling van kinderen?

Dan heb je de juiste school gevonden!
Het bestuur van de **Ds. G. Voetiuschool in Andel** zoekt een

Leerkrachten (0,6-1,0 fte)
en
Intern begeleider (0,4 fte)

Kijk voor een uitgebreide omschrijving van deze vacature op www.endanwordjeleraar.nl of neem voor informatie contact op met de heer J.H. Geuze via (0183) 44 27 80.
Wij zien uit naar je brief.

Gefundeerd, betrokken, naar vermogen!

HOEKMAN
Kantoor & Project

Levering in heel Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels en stoelen** voor **kerk, vergaderzaal of consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak** bij u op locatie.
U kunt dan kennismaken met onze **kwaliteit en jarenlange ervaring**.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

TE HUUR
WITTE DE WITHSTRAAT 67
HENDRIK-IDO-AMBACHT
ZELFSTANDIG WONEN, MAAR NIET ALLEEN.

UNIEK WONEN IN KLEINSCHALIG APPARTEMENTENCOMPLEX

- 2-KAMERAPPARTEMENT VAN 62 M²
- EIGEN BALKON
- OP LOOPAFSTAND VAN CENTRUM EN OPENBARE VOORZIENINGEN
- WONEN IN EIGEN SFEER

MEER INFORMATIE OF
EEN BEZICHTIGING
NAAR DE BEHEERDER
A.J. DE FREL

06-51096968
ajdefrel@klikSAFE.nl of
info@linquendadomus.nl

Vacature: bestuursleden

m/v

De Stichting Vrienden van Cedrah heeft als doel het welzijn van de cliënten van Cedrah te bevorderen. Het bestuur van de stichting vergadert ten minste vier maal per jaar. Ze bespreekt en verleent de steunaanvragen vanuit de zorgcentra. Hiernaast coördineert en voert het bestuur activiteiten uit om gelden te werven. Ook wordt door wervingsacties gestreefd het aantal donateurs te verhogen.

Wat vraagt de stichting van u?

- U bent enthousiast en u heeft affiniteit met de ouderenzorg.
- U bent bij voorkeur lid van de Gereformeerde Gemeenten.

Nadere informatie kunt u inwinnen bij de voorzitter, de heer W.F. van der Kooij, via ☎ **0180 - 61 47 57** of ☎ **06 - 13 40 80 57**.

Graag zien wij uw reactie uiterlijk D.V. 2 juli 2021 tegemoet via ✉ info@vriendenvancedrah.nl.

Vrienden
van Cedrah

ACTIVITEITEN _____

Alle dagen heel druk? Omgaan met het gedrag van je kind

Voor ouders van basisschoolkinderen met ADHD en een (boven)gemiddelde intelligentie
woensdag 16 juni - 19.45 uur | Moerkapelle | Dineke Groeneveld
donderdag 17 juni - 19.45 uur | Apeldoorn | Ben Evink en Agnita van Gent-Smelt
woensdag 23 juni - 19.45 uur | Goes | Sara Goedbloed-den Haan

Grenzeloos balanceren: grenzen aangeven om in balans te blijven

Voor (jonge) vrouwen met het Syndroom van Turner en hun familieleden
Zaterdag 19 juni - 10.00 uur | Woerden | Leandra Tanis-Koese

Omgaan met moeite en verdriet

Voor mantelzorgers van mensen met niet-aangeboren hersenletsel
dinsdag 22 juni - 19.30 uur | Geldermalsen | ds. W.A. Zondag

Welke zorgen hebben we over ons zorgkind?

Voor ouders, broers en zussen van mensen met een verstandelijke beperking
woensdag 23 juni - 19.45 uur | Woerden | Corine Prins

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

vind jouw baan bij
**Haardenexpert in
Rijssen!**

- > Verkoopadviseur
- > Financieel medewerker
- > Content specialist
- > Backoffice medewerker

www.werkmettalent.nl

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit,
met behoud van identiteit.

Bel voor meer informatie of aanmelden
0187-48 91 73 www.shgzorg.nl

ACTIVITEITEN _____

Alle dagen heel druk? Omgaan met het gedrag van je kind

Voor ouders van basisschoolkinderen met ADHD en een (boven)gemiddelde intelligentie
woensdag 16 juni - 19.45 uur | Moerkapelle | Dineke Groeneveld
donderdag 17 juni - 19.45 uur | Apeldoorn | Ben Evink en Agnita van Gent-Smelt
woensdag 23 juni - 19.45 uur | Goes | Sara Goedbloed-den Haan

Grenzeloos balanceren: grenzen aangeven om in balans te blijven

Voor (jonge) vrouwen met het Syndroom van Turner en hun familieleden
Zaterdag 19 juni - 10.00 uur | Woerden | Leandra Tanis-Koese

Omgaan met moeite en verdriet

Voor mantelzorgers van mensen met niet-aangeboren hersenletsel
dinsdag 22 juni - 19.30 uur | Geldermalsen | ds. W.A. Zondag

Welke zorgen hebben we over ons zorgkind?

Voor ouders, broers en zussen van mensen met een verstandelijke beperking
woensdag 23 juni - 19.45 uur | Woerden | Corine Prins

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

Wordt dealer
en ga voor puur.

Mail Daan
Blankestijn via
daan@agicon.nl

Meer weten?
Bel 06 12 02 24 87.

Gezond, natuurlijk
en heerlijk zacht van
smaak.

Glutenvrij en rijk
aan Vitamine B en
mineralen.

Ga naar
boekweitthee.nl

 DINANT VAN DIJK
begrafenisverzorging

de
laatste
zorg

*Respectvolle en
persoonlijke aandacht*

Verzorgt begrafenissen waar u wenst.
Genemuiden - IJsselmuiden - Kampen -
Zwolle - Urk - Staphorst en omgeving

T: 038-337 61 29   Burg. ten Veldestraat 22
M: 06-24 80 09 17   8281 ZS Genemuiden
www.delaatstezorg.nl   info@delaatstezorg.nl

dag en nacht bereikbaar - geen crematie

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
 Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
 bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
 T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
 M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

 **begravenisverzorging
 Den Hollander**

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
 3131ES Vlaardingen
 ☎ 010 - 460 05 09
 ✉ info@tdenh.nl
 🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

**MOOIE COLLECTIE ORGELS
 VAN DIVERSE MERKEN
 RUIME ERVARING IN
 ZAAL- EN KERKORGELS**

**VERTROUWDE
 KLANKEN...**

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL	KRABBENDIJK
VRIJHEIDSLAAN 55	OOSTPOLDERWEG 15
2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL	4413 NN KRABBENDIJK

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

Laatste preken v JC Philpot 1-3 à €12,50
William Gadsby 1-3 à €12,50
Preken van John Kershaw 1+2 €32,50
 En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

 VanWijngaarden
**AUTO THEORIE
 ONLINE**

- TIP

www.verkeerstheorievanwijngaarden.nl

Zoekt u een mediator
 of
 organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

Welkom terug
 op ons bungalowpark!

De Verrassing
 Bungalowpark

AL 65 JAAR
 VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
 0222 318906

Dorst
 BEGRAFENISVERZORGING

Tel. 0166 - 69 74 38
begravenisverzorgingdorst.nl

Voor een respect- en stijlvolle begeleiding

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
 Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

De specialist in het milieubewust
 isoleren van uw woning

**PROFIJT
 ISOLATIE**

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Vloerisolatie
 Spouwisolatie
 Dakisolatie
 Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
 Kerkelijk weekblad van de
 Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
 ds. G.J. van Aalst
 Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
 T 0186-576990
 E givanaalst@kliksafe.nl

**Boeken ter recensie en vragen voor
 rubriek "Vraag en antwoord"**
 ds. B. Labee
 Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
 T 0318-51 35 97
 E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
 berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
 Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
 T 0651-622260
 E jvthul@kliksafe.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
 ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
 de datum van verschijning van De Saam-
 binder in de daarop volgende week.**

**Opgaven kerkdiensten
 en beroepingswerk**
 Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
 Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
 T 0348-489900
 E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan
 Verloop drukkerij
 postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
 T 078-6912899
 E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
 vóór de week van verschijning aange-
 leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
 maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
 Familieberichten € 0,45 per mm.
 Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
 Adreswijzigingen enz. aan:
 Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
 Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
 T 0348-489900
 E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
 IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
 Saambinder-abonnementen te Woerden.

**Abonnementenprijzen
 (bij vooruitbetaling):**
 voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
 (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
 *afwijkend tarief voor:
 Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
 Mr. A.M. Berman
 3340 Culp Rd. Unit 11
 Vineland Stn. ON LOR 2E0
 T 905 562 1331
 E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
 ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
 ten en advertenties zonder overleg aan te
 passen, in te korten of zonder opgave van
 reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
 aansprakelijkheid betreffende de inhoud
 van de advertenties en de (recensies van
 de) aangekondigde boeken.

Voor niemand bang

ALS WYCLIFFE IN 1361 DOGENT WORDT AAN DE UNIVERSITEIT IN OXFORD WIL HIJ GRAAG EERLIJK TEGEN DE STUDENTEN ZEGGEN HOE HIJ OVER DE TOESTAND IN DE ROOMSE KERK DENKT.

'Hoe moet het verder?' vraagt John Wycliffe zich af als hij de deur van de kamer waar hij het gesprek met de professor heeft gehad achter zich heeft gesloten. Hij is dankbaar dat hij docent mag worden, maar ... Tot nu toe sprak hij alleen met zijn vriend William over de vele vragen die hij heeft over de geestelijke leiding in de kerk. Als zijn ouders het zouden weten! Wat zouden ze boos zijn dat hij durft te twijfelen aan de Roomse Kerk. Maar mag hij straks als docent zwijgen over deze dingen?

'Nou, Henry, docent Wycliffe durft tegenwoordig ook steeds meer te zeggen, vind je niet?' merkt James op terwijl ze samen door de smalle steegjes van Oxford lopen. De beide studenten hebben zojuist het universiteitsgebouw verlaten. 'Dit hebben we zolang we hier studeren toch nooit eerder van andere professoren gehoord?'

'Wycliffe is inderdaad niet bang,' knikt Henry. 'Je moet het maar aandurven om – net als vorige week – hardop te zeggen dat het Woord van God niet alleen voor geestelijken is, maar dat álle mensen de Bijbel zouden moeten kunnen lezen.'

'Zeg dat,' valt James hem in de rede, 'en wat hij vanmiddag zei, dat niet de kerk, maar de Bijbel moet bepalen hoe de mensen moeten leven. Daar moet je eens even goed over nadenken. Dat is een rechtstreekse aanval op de bisschoppen en kardinalen. Ik ben benieuwd hoe dat bij hen zal vallen als ze te horen krijgen dat Wycliffe ons dit leert.'

Getuigenis

We luisteren graag naar verhalen die ons verteld worden. Onder het eten thuis aan tafel worden dingen met elkaar gedeeld. Op school krijg je allerlei verhalen mee. Er is altijd wel wat aan elkaar te vertellen.

Ik denk dat je niet vaak twijfelt aan datgene wat je hoort. Soms stel je wat vragen ter verduidelijking. Of je stelt vragen om te checken of iets echt waar is. Maar zelden denk je: dit kan echt niet! Dit is te ongelooflijk om waar te zijn! En waarom zou je bij voorbaat aan iets twijfelen? Je mag ervan uitgaan dat de mensen om je heen eerlijk de waarheid spreken. Johannes noemt dit 'het getuigenis van mensen aannemen.' Dat kun je lezen in 1 Johannes 5 vers 9a. Nou, zegt Johannes, als wij mensenwoorden geloven en voor waar houden, dan moeten we dat zeker met de woorden van Gódd doen.

Dat schrijft hij in hetzelfde vers erachteraan: 'het getuigenis Gods is meerder' (1 Joh. 5:9m). Wat bedoelt Johannes? Dat legt de kanttekening (24) heel mooi uit. Het getuigenis van God is 'meerder': dat is geloofwaardiger, en moet daarom ook vaster worden aangenomen. Daar hoeft je geen enkele twijfel bij te hebben. Dat is van A tot Z waar.

Wat is de inhoud van dit getuigenis? Dat staat in het laatste gedeelte van vers 9. Het getuigenis (dat is: het Woord) van God getuigt (dat is: spreekt met gezag) van Zijn Zoon. In het Woord gaat het om Hem, Die de ware en enige Zaligmaker is (kanttekening 25). Dit Woord, dit getuigenis, hebben wij ontvangen. Ik hoop van harte dat je herkent wat de psalmdichter zingt: 'Mijn ziel bewaart Uw trouw getuigenis; dat heb ik lief, ook doe ik Uw bevelen' (Ps. 119:84).

Leestip: 1 Johannes 5:9-13

Ds. Labee over:

Zonen Gods en dochteren der mensen

Wie worden er bedoeld met 'Gods zonen' die in Genesis 6 de 'dochteren der mensen' aanzagen?

Aardse ogen

Zolang mensen de Bijbel lezen, is deze vraag al gesteld. De antwoorden zijn behoorlijk uiteenlopend. We lezen in Genesis 6: 'En het geschiedde als de mensen op den aardbodem begonnen te vermenigvuldigen en hun dochters geboren werden, dat Gods zonen de dochteren der mensen aanzagen, dat zij schoon waren, en zij namen zich vrouwen uit allen die zij verkoren hadden' (vs. 1,2).

Met name moderne verklaringen zien de zonen Gods als bovenaardse, niet-menselijke wezens. Dan denkt men dus aan gevallen engelen die huwelijken zouden zijn aangegaan met het menselijk geslacht. Vaak wordt dat dan ook weer verbonden met vers 4: 'In die dagen waren er reuzen op de aarde, en ook daarna, als Gods zonen tot de dochteren der mensen ingegaan waren en zich kinderen gewonnen hadden; dezen zijn de geweldigen, die vanouds geweest zijn mannen van naam'.

Hoewel er altijd wel vragen blijven, houden we ons graag aan de klassieke uitleg. In het kort zijn dan 'Gods zonen' de nakomelingen van Seth en de 'dochteren der mensen' de nakomelingen van Kaïn. De kanttekening (2a) schrijft 'Dat is, de nakomelingen der gelovige voorvaderen die de ware religie beleden, en met hun huisgezinnen (als zijnde Gods kerk) van het ongelovig en vleselijk geslacht der Kaïnieten waren afgescheiden. Gelijk daartegenover door de dochteren der mensen meest verstaan worden de nakomelingen van Kaïn, plegende afgoderijen, en levende naar het vlees'. In de Bijbel met uitleg wordt het op dezelfde manier gedeut en staat er zo treffend bij: 'De uiterlijke schoonheid is voor het nageslacht van Seth belangrijker geworden dan de innerlijke schoonheid van de vreze des HEEREN'. Niet Gods ordening en de door Hem bedoelde afzondering is bepalend voor de levenskeuzen, maar de lust. De 'zonen Gods' gaan leven bij wat de aardse ogen zien. Het

is de inleiding tot de verschrikkelijke geschiedenis van de zondvloed. Tegelijk is het de volle doorbraak en triomf van de paradijszonde: zelf kiezen en zelf bepalen wat goed is in ons eigen oog.

Calvijn (1509-1564) is er in zijn Bijbelcommentaar heel duidelijk over: 't Was dus een schandelijke ondankbaarheid, dat de nakomelingen van Seth zich met de Kaïnieten en andere goddeloze volken vermengden, daar ze uit eigen beweging zich gingen beroven van de onschatbare genade Gods. Ook was het een onverdraaglijke heiligschennis, dat zij de van God gestelde orde veranderden en vernietigden. Op 't eerste gezicht lijkt het kinderachtig, om zo streng te oordelen, dat de zonen Gods zich schone vrouwen kozen uit de dochteren der mensen. Maar men moet bedenken dat het geen lichte misdaad is, de van God gestelde perken te overtreden. Vervolgens dat de afzondering dergenen die God dienden van de goddeloze volken, een heilige ordening geweest is die geëerbiedigd moest worden, opdat er een Kerk Gods op aarde zou bestaan'.

Geestelijke ogen

We hebben een wat uitvoerig antwoord gegeven omdat de kernzaak ook vandaag zo actueel is. In het Bijbelcommentaar van M. Henry (1661-1714) lezen we bij deze geschiedenis: 'De belijders van de godsdienst behoren zowel voor hun eigen huwelijk als voor dat van hun kinderen er een gewetenszaak van te maken om binnen de grenzen hunner belijdenis te blijven. De slechten zullen veel eerder bederven en meeslepen, dan de goeden de slechten zullen hervormen. Zij die belijden kinderen Gods te zijn, moeten niet huwen zonder Zijn toestemming, die zij niet hebben als zij zich met Zijn vijanden verbinden'.

De Heere geve 'geestelijke' ogen opdat we niet in dit zondenspoor zouden gaan van Genesis 6. Alleen als onvoorwaardelijk een levensgezel(lin) buigt onder Gods Woord is de weg tot een huwelijk geopend. Daarvan lezen we ook in de Heilige Schrift, bijvoorbeeld bij Rachab en Ruth die een plaatsje kregen onder Israël. Nog één keer de reformator Calvijn: 't Is dus een dierlijke begeerlijkheid zich door de bekoorlijkheid der schoonheid aldus te laten vervoeren, dat men het voornameste voorbijziet'. Ook in 'de dagen als van Noach' anno 2021 geve de Heere door levendmakende genade 'geestelijke' ogen om niet in dit kwaad te vervallen.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.